

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

Uredništvo: Simon Gregorčičeva ulica št. 13.
TELEFON STEV. 552.

Upravištvo: Kongresni trg št. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tisk.
Pisnim vprašanjem naj se priloži značilna
za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Nova vlada.

Strankarstvo dela človeka slepega. To je stara resnica, ki jo je današnji »Slovenec«, da o »Jutru« sploh ne govorimo, znova potrdil.

Nova vlada je sestavljena in »Slovenec« pravi, da je to poslabšana izdaja stare vlade RR. V uvodniku pa trdi, da gremo naprej navzdol in da je veliko obetajoči pohod proti korupciji popolnoma propadel. Mnenja »Slovenca« ne moremo deliti in mislimo, da ga tudi ne deli ostala javnost.

Zakaj jasno je bilo od vsega početka vladne krize, da ni pričakovati tako kardinalne rešitve, da bi se prišel v državi čisto nov kurz. Velike stvari se ne rode nikdar čez noč in k velikim ciljem se pride le postopoma, v etapah. Reklo pa bi se biti slep, če se ne bi priznalo, da je z novo vlado vendarle doseženo majhno izboljšanje in da smo storili pomemben korak na poti državne konsolidacije.

Ozadje vladne krize je bila afera Radeta Pašića. Vsled njegovih napadov na Ljubo Jovanovića se je afera razvila v boj med Nikolo Pašićem in Ljubo Jovanovićem, a obenem v boj vseh proti Nikoli Pašiću. Bila je glavna zahteva vseh opozicionalnih strank, da Nikola Pašić odide in to se je tudi zgodilo. Ne sicer toliko po zaslugi opozicije, pač pa kot posledica razpoloženja javnosti in procesa, ki se vrši v radikalni stranki. Gospod Nikola Pašić se ni umaknil prostovoljno, temveč je izgubil bitko in te resnice ne zatre še tako gostobesedni demantiji. Kaj pa pomeni neprostovoljni umik Nikole Pašića, ve vsak jugoslovanski državljani in slab znak za »Slovenca«, če noče kot edini tega videti. Rešitev krize, ki pomeni poraz Nikole Pašića je za Jugoslavo dogodek in to tem bolj, ker so izšli njegovi nasprotniki iz boja okrepljeni.

Kot novi član vlade se pojavlja g. Milorad Vujičić. Sam »Slovenec« piše o njem, da je splošno priljubljen in da ga smatrajo kot iskrenega prijatelja in pristaša Jovanovićeve politike.

Bilanca nove vlade je torej ta, da je Nikola Pašić izpadel iz vlade, da pa je v njo vstopil pristaša Jovanovićeve politike. In nadaljno dejstvo je, da je vlado sestavil Nikola Uzunović, ki ga tudi »Slovenec« označuje kot moža poštenjaka. Je sicer res, da je g. Uzunović pristaša Nikole Pašića, toda enako je res, da g. Uzunović ni nobena marioneta in da bo Pašićeva okolica — in v njej je vse zlo — mnogo izgubila na vplivu. In če končno omenimo še, da je izpadel iz vlade tudi finančni minister dr. Stojadinović, potem je pač jasno, da nova vlada ne pomeni poslabšane izdaje stare RR, temveč njeno izboljšanje.

Ce je kljub vsem tem očitnim dejstvom »Slovenec« tako oster v obsedbi, potem sledi iz tega samo to, da je »Slovenec« besen, ker se niso uresničili njegovi načerti. Nikdar pa ni pametno z jezo priznati svoj neuspeh in zato je sodba »Slovenca« dvakrat napačna.

Nova vlada je vse prej ko idealna in tudi mi bi hoteli drugačno rešitev krize. Predvsem tako, da bi bili v novi vladi tudi Slovenci, ker šele potem bi mogli govoriti o vladi sporazuma. In želeli bi tudi, da bi prišli v vlado možje, ki bi bili jamstvo, da se v državni politiki res prične nov kurz. Da govorimo čisto konkretno, želeli bi koncentracijsko vlado obeh Ljub, kar smo že opetovano povdarili.

Toda če to ni doseženo, vsled tega ne moremo biti tako slepi, da bi rekli, da je nova vlada po svoji sestavi slabša od prejšnje. Ne, po svoji sestavi je boljša

Vlada Nikole Uzunovića — sestavljena.

V GLAVNEM STARA VLADA RR. — IZPADLA N. PAŠIĆ IN DR. STOJADINOVIĆ. — NA NOVO VSTOPIL MILORAD VUJIČIĆ.

Beograd, 9. aprila. Včeraj popoldne je bila kriza končana. Okrog tričetrt na 4 popoldne je Nikola Uzunović prišel s konzultacijami. Najprvo je posetil g. Pašića v njegovem stanovanju, nato pa je odšel k Stefanu Radiću. Ko je dovršil te posete, se je ob pol 5. vrnil v predsedstvo vlade, je tam ostal le kratek čas in potem odšel na dvor, kjer je ostal pol ure v audienci. Ko je prišel Uzunović z dvora, je rekel novinarjem, da lista ministrov še ni sestavljena in da se še dela na njej.

Med tem ko je bil Uzunović na dvoru, so se v predsedništvu vlade zbirali posamezni ministri, od radičevcev pa je bil tam le minister za šume in rudnike dr. Nikić. V predsedstvo vlade je prišel tudi Milorad Vujičić. Kmalu se je moglo ugotoviti, da je Vujičić določen, da vstopi v novo vlado kot minister za gradbe. Konferenca ministrov je trajala do tričetrt na 6.

Ugotovilo se je, da v novi vladi pod Uzunovićem ostanejo vsi dosednji ministri na svojih mestih, edino s to razliko, da pride na mesto Uzunovića kot gradbenega ministra Milorad Vujičić in da prevzame ministrstvo za finance, namesto dr. Stojadinovića, ki odpade, začasno sam novi predsednik vlade Uzunović dotlej, da se ta resort definitivno ne zasede.

Ko je bila konferenca ministrov v predsedništvu vlade končana, je prvi odšel Uzunović. Na vprašanje novinarjev, če je kriza končana, je odgovoril: »Najprvo moram dati še neka pojasnila, potem vam bom pa povedal.«

Za tem so vsi ministri odšli na dvor — nekateri peš, drugi z avtomobili in so tam pred pravoslavnim in pred katoliškim duhovnikom prisegli. Nova vlada je sestavljena takole:

Ministrski predsednik in namestnik finančnega ministra: Nikola T. Uzunović, minister za pravosodje: Marko S. Gjurčić, minister za zunanje zadeve: dr. Momčilo Ninčić, minister za notranje zadeve: Božidar Maksimović, mesto finančnega ministra: nepopolnjeno, minister za trgovino in industrijo: dr. Ivan Krajač, minister za prosveto: Stefan Radić, minister za izenačenje zakonov: dr. Milan Srškić, minister za gradbe: Milorad Vujičić, minister za vere: Miloš Trifunović, minister za socialno politiko: Milan Simonović, minister za agrarno reformo: Pavle Radić, minister za pošto in telegraf: dr. Benjamin Superina, minister za promet: Krsta Lj. Miletić, minister za poljedelstvo in vode: dr. Vasa Jovanović, minister za šume in rudnike: dr. Nikola Nikić, minister za narodno zdravje: dr. Slavko Miletić, minister za vojsko in mornaričo: general Dušan Trifunović.

Nova vlada je sestavljena tako, da je vseh pet radičevskih ministrov ostalo na svojih mestih. Iz stare vlade sta odpadla od prejšnje, če bo pa tudi po svojem delu, bo pokazala prihodnost.

edino Nikola Pašić in dr. Stojadinović. Na njuno mesto sta prišla Nikola Uzunović in Milorad Vujičić. Radikalnih ministrov je 12. Med pristaše Ljube Jovanovića je od teh šli Milorad Vujičić in Mišo Trifunović, med Pašićeve pristaše pa Marka Gjurčića, Milana Simonovića, Krsto Miletića in Vaso Jovanovića, med tem ko so ostali radikalni ministri nevtalni. Značilno je, da je novi minister Vujičić vzlet iz Jovanovićeve skupine. Znano je, da je on na zadnji seji radikalnega kluba skupno z Ljubo Jovanovićem glasoval proti Pašiću.

PROGRAM VLADE.

Beograd, 9. aprila. Sinoči proti večeru je ministrski predsednik Nikola Uzunović sprejel novinarje in jim izjavil:

Politika nove vlade je dovolj jasno naglašena in karakterizirana z mandatom, ki sem ga prejel za sestavo vlade. Ta politika bo le nadaljevanje politike sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Toda brez Slovencev.) Program dela nove vlade bo izvrševanje ustave, izenačenje in sprejem vseh potrebnih zakonov za ekonomske, politične in administrativno konsolidacijo države v vseh pravicah. Nova vlada bo svojim poslom posvetila najboljšo voljo in vso potrebno skrb in se bo zavedala vse teže prevzetih dolžnosti. Držala se bo na dostojni višini.

H koncu se je Uzunović zahvalil javnosti in njenim predstaviteljem ki so z objektivnim informiranjem mnogo pripomogli k povoljnemu razvoju in hitri rešitvi krize. Novinarji so zaslužili, da se poskrbi tudi za nje.

»Ne vem, v kateri fazi se nahaja vprašanje novinarjev, toda hočem se takoj informirati ter bom na resnega ministra vplival, da to zadevo čim boljše reši.«

NIKOLA UZUNOVIĆ.

Beograd, 9. aprila. Novi ministrski predsednik Nikola Uzunović se je rodil l. 1873 v Nišu in je sin znanega narodnega borca Save Uzunovića. Maturo je napravil v Nišu, pravno fakulteto pa je dovršil l. 1907 v Beogradu. Posvetil se je sodni službi. L. 1904 je bil prvič izvoljen za predsednika občine v Nišu. L. 1905 je bil prvič izvoljen za poslanca. Ko se je l. 1912 radikalna stranka razcepila, je pristopil k skupini Laze Pašića in Koste Stojanovića, pa je pri volitvah propadel. Med vojno ni bil poslanec, pač pa je bil v vojni kot kapetan. Prvič je postal minister 1. januarja 1921 in je bil potem v vseh kabineti, izvemši prekinitev v l. 1922, ko je bil podpredsednik skupščine. Uzunović je bil minister za agrarno reformo, za socialno politiko, za notranje zadeve in za gradbe. V parlamentarnih krogih je poznan kot Pašićev eksponent v čisto političnih vprašanjih, ki jih brani s polnim prepričanjem. Velja pa kot mož čistih rok.

L. 1912, ko je ostal brez mandata, je bil krožni načelnik v topliskem okrožju. Na tem mestu je bil tudi med balkansko vojno.

KRALJ ODLOŽIL POTOVANJE V TUJINO.

Beograd, 9. aprila. Zaradi novo nastalega položaja je kralj odložil svoje potovanje, ki ga je nameraval ta mesec napraviti po evropskih prestolicah. Kralj ostane v Beogradu, da bo videl razvoj položaja in delovanje nove vlade.

Pašić gre v Monte Carlo.

Beograd, 9. aprila. Odstop g. Pašića je napravil v mestu globok vtis. Nekateri Pašićevi nasprotniki so včeraj trdili, da je to polom Pašićeve politike. Pašićevi pristaši pa so nasprotno zatrjevali, da se je Pašić umaknil le začasno in da se kmalu vrne v politično življenje. Kakor se doznava, odpotuje Pašić čez nekaj dni v Monte Carlo na oddih in ostane nekaj časa tam.

ZAVLAČEVALNI MANEVR G. PAŠIĆA SE JE PONESREČIL.

Beograd, 9. aprila. Šele včeraj se je jasno videlo, da je bil v celi vladni krizi, ki je trajala od 4. t. m., včerajšnji dan najburnejši in najodločilnejši. Med tem ko je bilo še predvčerajšnjim dopoldne tako kakor gotovo, da se obnovi stara vlada g. Pašića, se je stvar popoldne nenadoma zaostrila. Pašić je začel s staro taktiko in postavljati radičevcem nove zahteve, zlasti, da se vlada spopolni s samostojnimi demokrati, tako da bi bil Pašić varen pred radičevci, da ga ne bi v parlamentu vrgli. Radić je vse te zahteve odklonil in v ponočni audienci to sporočil tudi drugemu ustavnemu činitelju. Ko je prišla tako do vrhunca nevarnost, da Pašić s svojim manevriranjem ogrozi povoljne perspektive za obnovo stare koalicije, je kralj poveril mandat za sestavo vlade dosedanjemu gradbenemu ministru Uzunoviću in s tem onemogočil Pašiću njegovo namero, da bi z zavlačevanjem pridobil časa za svoje cilje. Uzunović je mandat sprejel. Po setanku s Stefanom Radićem je bila potem odstranjena vsaka zapreka za sestavo nove vlade.

G. Uzunovića smatrajo v političnih krogih za Pašićevega pristaša v klubu, toda za človeka čistih rok, ki bo imel dovolj avtoritete in energije, da bo izvajal akcije proti korupciji in spravil na čisto vse afera, o katerih se je zadnje dni toliko govorilo. Iz vlade je odpadel tudi dr. Stojadinović, čigar položaj je bil že v prejšnji vladi omajan.

DEMANTIJI, KI PRIZNAVAJO.

Beograd, 9. aprila. Vest, da bi bil Pašić stavil kot pogoj za selavo nove vlade tudi umik Stefana Radića, se danes najodločnejše demantira iz same Pašićeve okolice. Nasprotno je Pašić celo povdarjal svojo željo, da Radić ostane na svojem dosedanjem položaju. Tudi se demantira vest, da se je Pašić moral umakniti s svojega mesta. Pašić je to storil v interesu države in na prigovarjanje njegovega prijatelja Ace Stanojevića.

POGAJANJA ZA TRGOVINSKO POGODBO Z ALBANIJO.

Beograd, 9. aprila. Sinoči se je v ministru za zunanje zadeve vršila seja naše delegacije za sklenitev trgovinske pogodbe z Albanijo. Seji so prisostvovali vsi naši delegati. Pogajanja se prične v enem ali dveh dneh, ker sedaj, ko je kriza rešena, ni več zapreke za pričetek pogajanj. Včeraj dopoldne je naša delegacija posetila albansko delegacijo v albanskem poslaništvu. Sestanek je bil prav prisrčen.

BALUGDŽIĆ POSTANE POSLANIK V RIMU.

Beograd, 9. aprila. Nov razpored diplomatskih zastopnikov je bil že gotov ko je izbruhnila kriza. Ker je kriza rešena, se za danes pričakuje podpis dotičnih ukazov. Po tem razporedu gre Antonijević v Madrid Balugdžić pa v Rim.

Prvi redni letni občni zbor ljubljanske borze

V četrtek 8. aprila ob 16. uri se je vršil 1. redni občni zbor ljubljanske borze. Ker je najnujno potrebno, da se prične tudi širša javnost bolj intenzivno zanimati za pomen in delovanje ljubljanske borze, poročamo obširneje o poteku tega običnega zbora.

Občni zbor je otvoril borzni predsednik g. Ivana Jelačina.

Govor predsednika Iv. Jelačina ml.

Slavni občni zbor! Ker je bil občni zbor 29. marca t. l. nesklepen radi premale udeležbe borznih članov, je današnji občni zbor glasovno pravil sklepčen brez ozira na število navzočih. Otvorjam občni zbor in pozdravljam vse navzoče, zlasti pa vladnega komisarja višjega finanč. svetnika dr. Rupnika, načelnika trg. oddelka dr. Rudolfa Marna kot zastopnika velikega župana in vse ostale zastopnike gospodarskih korporacij.

Ljubljanska borza je v preteklem letu štela 168 članov, v letu 1924 142 in je narasla v letu 1925 na 185 članov. V času borznega delovanja so preminuli zaslužni člani borze gg. Vinko Majdič, g. borzni podpredsednik Ivan Knez in g. Emil Malhapa, ter prosim vse navzoče, da njihov spomin počaste s tem, da vstanejo s svojih mest.

V splošnih vidikih bi bilo delovanje borze od svojega početka očitno približno tako: Borza se je imela boriti pri svojem razvoju z mnogimi težkočami, posebno glede pridobitve koncesije za valutami in devizami. Vsi tisti, ki so takrat vstopili kot borzni člani so se zavedali, da ne bo šlo vse tako naglo kot bi bilo želeli. V dolžnost si štejem, da se zahvalim vsem, ki so se trudili za doseg polne borzne koncesije, zlasti pa našemu častnemu predsedniku g. Dragotinu Hribarju, dalje moram omeniti tudi zasluge pokojnega predsednika g. Ivana Kneza, hvala gre tudi g. dr. Windischerju za njegov trud. Vsi ti in drugi gg. so se mnogo trudili, da dosežejo naš ideal popolne borze. Res je, da so bili vsi ti naporji za doseg tega ideala spremljani z neuspehom, kajti mentaliteta beograjskih krogov je bila protivna razvoju ljubljanske borze. Zato smo vse njihove visoko doneče fraze o njihovih željah in umevanju za razvoj naše borze sprejemali vedno le z rezervo in skepsjo.

Najprej moramo zagotoviti sigurnost obstoja naše borze, potem moramo šele računati z dosegom koncesije za popolno borzo. Ker sem že pri tem, naj vključim svoj skromnosti in za umevanje težkih okoliščin omenim tudi svoje lastne intervencije, ki sem jih storil borzi v prilog. Bil sem dvakrat v avdienci pri finančnem ministru dr. Stojadinoviću, ki pa se je na znan stereotipen beograjski način izgovarjal, češ, da ima još vremenac, zraven pa zagotavljal svojo blagohotnost ljubljanski borzi. Dekreta, ki ga je njegov prednik dr. Spaho že pripravil in ki dovoljuje ljubljanski borzi trgovanje z devizami in valutami, pa dr. Stojadinović neče izdati in uveljaviti.

Nisem zamudil nobene prilike, zlasti z bivšimi slovenskimi ministri dr. Korošcem, dr. Kulovcem, dr. Zerjavom in tudi dr. Spahom, da jih prosim za posredovanje in naklonjenost ljubljanski borzi. Vsi so obljubili in zagotavljali vedno svojo pomoč. Dolžan sem, da se zahvalim tudi srbskim trgovskim krogom, zlasti pa g. Stanojeviću, predsedniku beograjske trgovske zbornice za solidarno pomoč. Srbskimi trgovci in njihove organizacije so mi vedno zagotavljale, da srbsko trgovstvo nima nobenih pomislekov proti popolni ljubljanski borzi. Beograjska borza ne čuti sama nikakega konkurenčnega motiva, da bi bila ljubljanski borzi nasprotna. Funkcionarji beograjske borze so mi obljubili, da bodo tozadevno celo sami pri dr. Stojadinoviću, ki je podpredsednik borze, intervenirali ljubljanski borzi v prilog.

S tajnikom dr. Dobričo sva tudi posetila dr. Peručiča, glavnega tajnika zagrebske borze, ki je izjavil, da zagrebska borza nima proti ljubljanski borzi ne samo nikakega nasprotja, nego ji celo želi uspeh, kajti na zagrebski borzi je delovanje tako urejeno, da plačujejo senzali pavšalno gotov znesek od deviznih poslov in bi zato zagrebska borza s strani ljubljanske borze v tem oziru ne občutila nikake konkurence.

Mi smo vzeli te izjave na znanje, da so lajune. Ker pa tozadevno nimamo še nikakega upanja, da bi se borza izpopolnila, smo obrnili svoje delo v drugo smer in smo vso svojo skrb posvetili sanaciji ljubljanske borze. V tem oziru imamo kljub vsem težkočam upanje, da smo prišli na zeleno vejo in ugotavljam, da je postala naša borza v zadnjem času aktivna. Borzo je treba postaviti na lastne noge s pomočjo ostalega borznega poslovanja, da se ji bo posrečilo dobiti tudi koncesijo za trgovino z valutami in devizami.

Dolžnost slovenskega gospodarskega življenja je, da podpira z vsemi močmi delovanje naše borze. Vsak narod, ki tvori gospodarsko in kulturno celoto, mora podpirati in vzdrževati obče koristne institucije in če nimamo Slovenci dovolj lastne moči in ambicije, da obdržimo ljubljansko borzo, se tudi ne smemo postaviti svojim bratom in drugim narodom ob bok.

V vprašanju ljubljanske borze mora biti vsa slovenska javnost enotna.

V vprašanju sanacije ljubljanske borze stam blagohotno priskočili na pomoč z brezobrestnimi posojili ljubljanska Trgovska in obrtniška zbornica in Društvo denarnih zavodov. So pa nekatera podjetja in zavodi, ki imajo svoja središča izven Slovenije, ki pa vendar izrabljajo njeno gospodarstvo in ki se niso ozirali na potrebe ljubljanske borze, ali pa se niso niti odzvali. Kakor druga dejstva, je treba omeniti tudi to.

Ljubljanska borza beleži dalje tudi pomnožitev borznih senzalov, ki jih je treba vsakako več ko dva, ki sta poslovala od početka borze. Z novimi senzalista zlasti pridobili žitna in lesna trgovina. Naše članstvo zanima

zlasti borzno razsodišče, ki je postalo važen činitelj v naši trgovini in je eksistenca borze potrebna že radi samega borznega razsodišča. Pri borznem razsodišču so naši trgovci spoznali njegovo važnost. Treba pa je pri tem tudi šele vzgajati naše trgovce. Hitro poslovanje borznega razsodišča nudi mnoge prednosti napram počasnemu delu rednih sodišč, ki so s tožbami preobložena.

Ekspertize že postajajo važni borzni dohodki. Žitna stroka je sicer vse premalo zastopana, dasi ji borza nudi ugodnost primern. tarif. Ljubljanska borza se je tudi živo zanimala za premož in je upravni odbor storil primerne korake pri TPD kot glavnem premožnem producentu, da pride premož na borzo. Kajti po pravici smemo imenovati Slovenijo premožno deželo, ker je v državi glavna producentinja premoža, kot imenujemo Vojvodino državno žitnico in Bosno glavno lesno pokrajino Jugoslavije.

Obžalovati je, da nekateri gospodarski krogi našega truda ne znajo dovolj ceniti. Računati moramo namreč pri vsakem koraku, ki ga za borzo storimo na neko hladnost in konzervativnost. Slovenci smo tipičen narod glede nezaupljivosti proti vsaki novi stvari, ko pa uvidimo, da je ta nova stvar koristna in da more uspevati se kmalu sprijaznimo z njo in jo s pridom uporabljamo.

Jaz sem optimist, kljub temu, da časi niso rožnati, ali nikdar ne smemo vreči puške v koruzo in postati pesimisti ter dopustiti, da imajo od naše apatije korist drugi, ki pridejo in uspevajo tam, kjer Slovenci nočejo ali ne znajo. Prosim vse cenjene člane ljubljanske borze, da poživijo zanimanje za borzo in nam pomagajo. Možna je, da uprava včasih pogreši, zato pa je potrebna tudi iniciativna iz najširših vrst borznega članstva. Zahvaljujem se tudi vsem posameznim gospodom, ki so nas v delu podpirali, zlasti pa se zahvaljujem borznima funkcionarjema dvorn. svetniku Dukiču, tajniku borznega razsodišča in dr. Dobriču, borznemu tajniku. Vsak, ki je pri nas angažiran, se trudi s polno verno za borzni prospek. Apeliram na našo žurnalistiko, da nas vzajemno s svojim delom podpira, za njeno dosedanje delo ji pa izražam priznanje in zahvalo.

Tajniško po očilo in volitve.

Govoru g. Jelačina je sledilo tajniško poročilo, ki ga je podal borzni tajnik g. Dobriča. Ljubljanska borza je imela v početku mnogo težav s svojo oživiteljnostjo, še več pa glede doseganja koncesije poslovanja z devizami in valutami. Važen uspeh beleži ljubljanska borza, da se ji je v kratkem času posrečila sestava obširnih lesnih uzane, kot jih druge borze še nimajo. Ze po par mesecih je v Trstu izšel italijanski prevod teh uzanc.

Mnogo rezerviranosti gospodarskih krogov je povzročilo tudi to, da niso mogli na ljubljanski borzi najti denarnega kritja za nabave in dobave.

Effektno tržišče se je pričelo leta 1924. s kotiranjem 25 vrednostnih papirjev, med temi 10 državnih. Od hrvaških papirjev so kotirali le papirji Slavske banke in Prve hrvaške štedionice.

Od srbskih denarnih zavodov ni kotiral naben papir, niti od Narodne banke, čeprav je ta to prvotno obljubila.

Na prvem borzmem sestanku je bil zaključen kot prvi efektivni sklep v delnicah domače industrije Združenih papirnic Vevče, Gorice in Medvode. Tekom štiri in polmesecnega poslovanja je bilo na efektivnem tržišču trgovskih skupno 2535 komadov vrednostnih papirjev v vrednosti 485.701,50 Din. Od teh odpade na državne vrednostne papirje 1064 komadov v vrednosti 104.710.— Din, na delnice denarnih zavodov 761 komadov v vrednosti 159.666,50 Din, a na delnice industrijskih podjetij vrednost 221.325 Din.

Prvi blagovni posel je bil sklenjen v žitu. Tu zavzema prvo mesto les. Celokupni promet v letu 1924 je iznašal 536 in pol vagona v vrednosti 7.680.345 Din. (Na zagrebski borzi je v prvem letu njenega blagovnega poslovanja znašal 2.188.025 Din — torej niti tretjine ljubljanskega prometa.)

Za naše gospodarstvo je pomenil velik udarec nepričakovani dvig dinarja, posebno pa se vzporeden padec lire, torej valute dežele, ki je naš največji odjemalec. Tej okolnosti se je pridružil še nastop svetovne konkurence, zlasti Rusije.

Leta 1925. je kotiralo na efektivnem tržišču že 33 vrednostnih papirjev, njihov promet pa je znašal 22.752 komadov v vrednosti 2 milijona 935.073 Din. Po vrednosti je bil promet 1925 šestkrat, po količini pa devetkrat večji od leta 1924. Leta 1924. in 1925. je bil največji promet v državnih papirjih.

Interes za vrednostne papirje industrijskih podjetij pada, pač pa raste zanimanje za bančne papirje. Industrijo je zadela poleg splošne stagnacije in krize še opustitev zaščitnih carin, ogromno pa so se povišali davki, tako, da je danes ogrožen njen razvoj. Na merodajnih mestih se ne računa z eksistenco slovenske industrije, ki je eminentne važnosti za obstoj slovenske industrije.

Zelo ugoden je bil razvoj borznega razsodišča, ki je doseglo v letu 1925. že zelo znatne uspehe. Leta 1924. so bile komaj 3 sporne tožbe, leta 1925. pa je bilo že 138 tožb. Dokaz, da prihajajo trgovski krogi do spoznanja, kako važnosti za razvoj trgovanja je borzno razsodišče. V letu 1926. pa je bilo že dosedaj vloženih 189 tožb.

Ekspertiz in prejemov vzorcev je bilo leta 1924. 19, leta 1925. pa 53, nizko število je zato, ker se sklepajo kupčije pretežno na temelju uzane drugih borz.

Naše gospodarske prilike so se v tej dobi le v malih, skromnih prilikah izpopolnile. Še vedno pa grozi našemu gospodarstvu stabilizacija dinarja. Da je naše gospodarstvo na mrtvi točki dokazuje standardni delniški indeks in brezposelni indeks. Upati je, da prehod naša borza vse krize, zlasti ker so

gospodarski simptomi v bodočnosti povoljni. Nujna zahteva ljubljanske borze pa je pravica deviznega in valutnega trgovanja, dalje si bo morala borza priboriti tudi zaupanje veletrgovine in veleindustrije tako, da bo obstoj slovenskega gospodarstva zajamčen in bo postala Slovenija gospodarski Piemont države.

Sledilo je še poročilo finančnega odbora, ki ga je podal predsednik g. Josip Gogala, ki je tudi predlagal odobritev bilance in podelitev absolutorija borznemu svetu, kar je bilo sprejeto.

K balkanski strokovni konferenci v Sofiji

GOSPODARSKI POLOŽAJ DELAVSTVA IN STROK. ORGANIZACIJ V RUMUNJIJI.
(Iz uradnega poročila Mednarodne strokovne Zveze v Amsterdamu.)

Gospodarski položaj delavcev je v Rumuniji silno težaven, ker se niso delavske plače povišale tako ko draginja. Čeprav izgleda, kakor da je minila gospodarska kriza (število brezposelnih je zelo majhno), se vendar nikjer ne opazi zboljšanja življenjskih razmer delavstva, kar je v prvi vrsti posledica razcepljenosti in neorganiziranosti delavskih mas ter zakonov, ki nasprotujejo vsaki stavki.

Najjasnejše se vidi težaven položaj rumunskega delavca iz razmerja med plačami in draginjo. Sledede številke povedo to zlasti jasno.

Cene za najpotrebnejše stvari so narasle sledeče:

	1916	1923	1925
živila	100	2494	4666
obleka	100	3240	6092
razno	100	2460	3443

povprečno 100 2731 4733

Na mesec je rabila štiričlanska rodbina:

za živila	2812 lejev
za obleko	2335 lejev
za čistost	371 lejev
razvedrilo	273 lejev
za pouk in razno	1319 lejev

skupno 7110 lejev ali 1880 dinarjev.

Delavske plače pa so se povišale v primeri s predvojnimi za 34 do 14 kratno. Na teden (za 48 urno delo) prejema delavec v železni kovinski in kemični industriji 850 lejev v rudokopih 500 lejev, v stavbni industriji 1400 in v tiskarski 1200 lejev. Iz tega sledi, da je življenjski standard delavstva nižji od eksistenčnega minimuma.

Stanje strokovnega gibanja in razvoj kapitalizma.

V Veliki Rumuniji je strokovno gibanje šele v prvih početkih svojega razvoja. Večinoma je to gibanje omejeno na večja industrijska središča. V raznih pokrajinah se je moralo postaviti delavsko gibanje na čisto novo podlago, pri čemur so nastale razne in velike težkoče, ki še danes niso premagane. Splošne politične razmere ko preki sod, prepoved organizacijske in zborovne svobode itd., vse to je še bolj oviralo delavsko gibanje. K temu pa pride še rovarjenje boljševikov, pomanjkanje samozvesti med delavstvom in gospodarska kriza. Naravna zapreka razvoja je tudi v tem, da je industrija silno privlačna za kmetstvo ljudstvo. Teh delavcev iz kmetijskih vrst pa ni mogoče takoj proletariizirati, ker prinesejo s seboj konservativizem in nacionalizem. Ti kmetje so večinoma obenem posestniki in industrijski delavci. Ker jim zemlja donša najpotrebnejša živila in ker so tudi drugače zelo skromni, delajo za zelo nizke plače. Teh delavcev iz kmetijskih vrst ni mogoče pridobiti za delavsko gibanje, ker so proti organiziranju in proti socializmu. Vse to treba upoštevati, ker dokler se te množice ne prilagode proletariatu, tako dolgo tudi z najbolj intenzivno agitacijo ni mogoče doseči posebnega uspeha.

Kako je stanje industrijskega delavstva, kaže najjasnejše razmerje med celokupnim številom delavstva v tovarnah (ki imajo nad 20 delavcev in pa številom organiziranih delavcev.

Industrija	Število delavcev	Od teh organiziranih
kovinska	37.627	10.052
les in papir.	51.566	3.784
živila	23.662	2.780
tekstilna	18.870	2.085
opekarska	23.490	300
tiskarska	4.863	2.694
usnjarska	8.867	2.162
kemična	13.565	le neznatno štev.
rudarska	51.000	8.608
petrolejska	25.000	
električna	4.832	148
pristanišče in transport	8.000	4.900
stavninska	3.500	2.922
uradniki in druge	neznano	1.587

skupaj 274.842 42.022

Samo ena sedmina delavstva je torej organizirana, pa še od teh je v enotni strokovni organizaciji samo 33.362 delavcev, dočim je 8.660 razkropljenih po drugih organizacijah.

Vse drugače pa se je razvijala industrija sama, kakor kažejo sledeče številke.

Industrijskih podjetij z več ko 20 delavci je bilo:

1. 1919	921
1. 1920	447
1. 1921	529
1. 1922	720
1. 1923	797
1. 1924	1014
1. 1925	1080

Pripomniti je treba, da se je industrija tako silno razvijala kljub temu, da je vladala v deželi težka gospodarska kriza in da je liberalna vlada Bratianua ovirala vsako podjetje, ki se ni docela postavilo v njeno službo. Tudi je Bratianuova vlada prepredovala

Nato so bile volitve in sicer sta bila mesto umrlega Ivana Kneza in izstopivšega Janka Jovana izvoljena dr. Kisovec in Rihard Skubec, ravnatelj TPD, in sicer prvi v pramarni, ker se mu je posrečilo sanirati razmerje med Slavonsko banko in borzo in drugi, da se pričnejo stiki med TPD in ljubljansko borzo. V ostali odbor so izvoljeni že prejšnji upravni svetniki. V finančni odbor je bilo izvoljenih 5 starih članov, v borzno razsodišče pa se je vršila dopolnilna volitev 12 članov.

Ob pol 18. je predsednik Jelačin zaključil lepo uspeli občni zbor.

dotok tuje denarja v rumunsko industrijo. Če bi se izvršila sprememba režima, potem je pričakovati nadaljnji napredek industrije, kar bi vsekakor tudi okrepilo delavsko gibanje.

Kako silno pa je narasla tudi kapitalna moč rumunske industrije, se vidi iz sledečih števil.

Delniška glavnica industrij je znašala:

1. 1919	1.007.108.077 lejev.
1. 1920	2.797.128.718 lejev.
1. 1921	5.106.690.849 lejev.
1. 1922	7.549.070.670 lejev.
1. 1923	10.883.290.670 lejev.
1. 1924	15.631.815.889 lejev.
1. 1925	17.026.825.189 lejev.

Na posamezne pokrajine je odpadlo industrijskih podjetij:

	podjetij	z milij. lejev
Stara Rumunija	635	14.994
Sedmograška	311	1.340
Banat	109	535
Bukovina	16	95
Besarbija	9	50

Število organiziranih delavcev. Neprimerno bolj neugodne pa so številke organiziranih delavcev.

Vseh v strokovnih organizacijah brez oazra na njih smer organiziranih delavcev je bilo 1. 1920 83.144. Tedaj pa je izbruhnil veliki generalni štrajk, ki je za delavsko gibanje nad vse slabo končal. Posledica tega je bila, da je padlo število organiziranih delavcev za polovico in je znašalo 1. 1921 samo še 43.570, 1. 1922 26.817, 1. 1923 44.184 in leta 1924 42.022 organiziranih delavcev. Padanje števila organiziranih delavcev pa še vedno ni končano. Število pri amsterdamski zvezi organiziranih članov ne pada več, zato pa pada tembolj število pri komunističnih organizacijah včlanjenih delavcev. In značilno je, da vsi oni, ki izstopijo iz komunistične organizacije, ne pristopijo k nobeni drugi in da so ti za strokovno gibanje sploh izgubljeni. To je edin uspeh rovarskega delovanja boljševističnih organizacij.

Beleške.

Svoje vrste okus.

»Ivan Cankar — Danes ni falota, ki ne bi spoštljivo govoril o njem.« Tako pravi »Delavska politika«. Mislimo, da je bilo Cankarju precej vseeno, kako so in kako mislijo faloti o njem, ker je pač vedel, da so mogli poštenjaki njegovo pošteno voljo vedno upoštevati.

To je doslednost!

V sredo je še pisal »Slovenski Narod«, da je samo demagogija, če se navaja afeta Radeta Pašića kot vzrok vladne krize.

Včeraj pa piše »Slovenski Narod«: »S stališča javne morale ter ugleda naše državne uprave je vsekakor pravilno, da krona ni hotela trpeti, da bi se nadalje načeloval vladni mož, čegar sin je zapleten v obsežno korupcijsko afero.«

Preokret je torej popolen in »Slovenski Narod« je sebe docela preklekal.

Pa naravno! V terek so naši esdeesarji še upali, da bo vendarle Pašić zmagal in da se morda tudi za zapuščeno SDS najde še kakšna prilika, da pristavi svoj lonček araven. Včeraj pa se je izkazalo, da Pašićeva zvezda vendarle ugaša, in da se sestavi nova vlada brez Pašića. Pa se je hitro preorientiral še »Slovenski Narod«, ker edino njegovo načelo je, da je vedno z onimi, ki imajo moč v svojih rokah. Zato: dokler je bil še Pašić gospodar položaja, je bil zanj tudi »Slovenski Narod«, ko pa je izgubil Pašić vaje iz rok, je kot prvi nastopil proti njemu — »Slovenski Narod«.

Vendar enkrat!

Včeraj se je končno tudi »Delavska politika« spomnila na balkansko strokovno konferenco v Sofiji. Komentar nepotreben.

Kratke vesti.

Zinovjev je bil odstavljen kot predsednik Osvobodilnega izvrševalnega odbora komunistične stranke.

Abdelkrimova pomladanska ofenziva v smeri proti Tazi se je ponesrečila. Francoski in Španci so si s protiofenzivo osvojili nazaj vse izgubljene pozicije.

Socialistični poslanec Amendola je umrl v Franciji od posledic fašistskega napada. Bil je odličen politik, zvest delavec in neustrašen zagovornik pravice.

V aeroplani preko snežne puščave na Alaski ameriški kapiten Wilkins in njegov pilot Elenson sta poletela te dni iz Fairbanka na Point Barrow. Sta torej prva, ki se jima na potočju vzpostavila zračno progo ki vede iz severnoameriškega civilizirano Ameriko z njeno najsevernejšo točko. Preletela sta distanco 600 milj. za katero se je rabilo doslej s sanmi 6 tednov, v šestih urah in pol.

nih pevskehih grl. Izvaja prvo točko koncertnega sporeda in sicer dva starejša Sattnerjeva mešana zbor Gori, gori na planine ter Pozimi iz soje. Z izvajanjem teh dveh zborov, boče tudi mladina počastiti 75 letnico sicer skromnega, a tako odličnega kulturnega delavca, slovenskega komponista P. Hugolina Sattnerja, v kojega počastitev se sploh vrši celotni koncert. Vse ostale točke sporeda izvaja pevskehi zbor slovenskih učiteljev, deloma tudi s spremljevanjem pomnoženega orkestra Dravske divizijske godbe, pod vodstvom zborovodje g. Srečka Kumarja. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

9. aprila, petek: John Gabriel Borkman. Red F.
10. aprila, sobota: Scampolo. V korist Udruženja gledaliških igralcev, mestni odbor Ljubljane. — Izven.
11. aprila, nedelja: ob 15. uri pop. Če pride čarodej, otroška predstava družva Ate-na. — Izven.
Ob 20. uri zvečer John Gabriel Borkman, ljudska predstava po značajnih cenah. — Izven.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

9. aprila, petek: Wally. — Red D.
10. aprila, sobota: Zaprt.
11. aprila, nedelja: ob pol 20. uri zvečer: Grofica Marica. — Izven.
12. aprila, ponedeljek: Zaprt.

Izvenljubljanske občinstvo, ki se zanima za zborovo petje opozarjamo, da se ponovi koncert, katerega izvaja pevskehi zbor slovenskega učiteljskega sodelovanja ljubljanskega srednješolskega pevskega zbora v soboto, dne 10. t. m. ob 8. uri v Unionski dvorani, v nedeljo, 11. t. m. ob 3. uri pop. v veliki dvorani hotela Union. Ta koncert, ki se tudi vrši v proslavo 75 letnice slovenskega skladatelja P. Hugolina Sattnerja, je ljudski koncert in so cene za njega znižane. Pri koncertu sodeluje operni pevec Julij Betetto in po-

množen orkester Dravske divizijske oblasti. Predprodaja v Matični knjigarni. Zunanji posetniki naroče lahko vstopnice z navadno dopisnico na naslov Matične knjigarne, Ljubljana, Kongresni trg.

Predstava v prid Udruženju gledaliških igralcev bo v soboto, dne 10. t. m. v ljubljanskem dramskem gledališču ob osmi uri zvečer. Dramski ansambel vprizori v ta namen Nicodemijevo izredno ljubezno in kratkočasno komedijo »Scampolo«, ki je povsod, koder se je izvajala, dosegla največji uspeh. V Beogradu so jo igrali n. pr. okoli 50 krat. Pri nas igra naslovno vlogo gđ. Vida Juvanov, ostale vloge pa gg. Rogozova, Rakarjeva, Drenovec, Cesar, Peček, Jerman. Režira g. Rogoz. Predstava je izven abonmana.

Sokolstvo.

»Ljubljanski Sokol« opozarja na slavnostno telovadno akademijo, katero priredi v sredo dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni telovadnici; po akademiji sokolski ples v veliki dvorani »Narodnega doma«. — Na akademiji bo razstavljen »moč kralja Aleksandra I.«, darilo Nj. Vel. kralja, društveni tekmovalni vrsti. Pri akademiji sodeluje društveni pevskehi zbor pod osebnim vodstvom br. Ferdo Juvanca ter godba dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom g. dr. Cerina. — Vstopnina za akademijo 20 Din, stojšče 10 Din; vstopnina za ples 10 Din. — Članstvo v kroju!

Sport.

Češkoslovaška lahka atletika v l. 1925. Pri našemu najboljšem uspehu v lahki atletiki v letu 1925.: skok v daljavo 6.71 m Mahan (Slavia) — skok v višino 1.845 m Stanislav (Rešov) — skok ob palici 3.60 m Novy (Olomouc) — krogla 13.63 m Ivo (Sl.) — disk 41.40 m dr. Görög (Bratislava) — kopje 60.64 m Prunar (Sl.) — tek na 100 m 11.1 sek. Vykoupil (Mor. Sl.) — na 200 m 23.4 sek. Vykoupil — na 400 m 51.2 sek. Vykoupil — na 800 m Drozda (Kolín) 1:58 — na 1500 m 4:05 Drozda — na 5000 m Vohralík (Židenice) 15:42.4 — na 110 m staja 15.6 Jandera (Sl.).

V letu 1925. je padlo 39 rekordov, 9 od teh gre na račun Vykoupila, med temi na 100 v 10 sek. Petkrat so štartali češkoslovaški atleti v inozemstvu ter prinesli 11 prvih, 12 drugih in 7 tretjih nagrad. Nasprotno pa je štartalo na Češkoslovaškem 87 inozemskih atletov, ki so odnesli 65 prvih, 47 drugih in 62 tretjih nagrad.

6. aprila je pripeljala argentinska križarka »Buenos Ayres« španske letalce, ki so preleteli Atlantik, v domovino in jih izkrcala v pristanišču Huelva. »Buenos Ayres« je zapeljala mimo vojne križarke »Cataluna«, na kateri je bil španski kralj, ki je letalcem srčno čestital. Komandant argentinske križarke je sporočil kralju pozdrave argentinskega naroda in vlade, cel ameriški diplomatični kor pa čestitke vseh ameriških držav. Poslanik Zjedinenih držav pa je izročil kralju brzojavno čestitko predsednika Coolidgeja.

Nemški bokser Fran Diener, ki je postal po svojem boju proti Špancu Pavlinu prvostopenjski bokser (seveda za evropske razmere), bo nastopil 30. aprila v berlinskem sportpalastu proti angleškemu bokserju težke teže Phil Scottu.

Ameriški lahkoatleti Osborne, Riley in Schwarze bodo poleti prišli na Dunaj, kjer se bodo udeležili velikega lahkoatletskega mitinga. Nato se podajo še v Budapešto.

Svetovni rekord na 2000 km. Angleška vozača Bentley in Bertram sta z Bentley-vozom poskusila potolči svetovni rekord na 24 ur. Po 13. uri sta sicer odnehala, vendar pa sta v tem času prekosila svetovni rekord na 2000 km, ki ga je postavil 12. oktobra 1925 Garfield v 12 urah 24 min. 50.04 sek. Dalje sta prevozila 1000 km v 6:14:49.46, 1000 milj (1609 km) pa v 10:00:00.90.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA.

dne 8. aprila 1926.

Vrednote: Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 202, zaklj. 202.

Zagreb, dne 8. apr. Devize: Newyork ček 56.36—56.96, London izpl. 275.94—277.14, ček 275.91—277.11, Pariz 198—200, Praga 168.072

—169.072, Curih ček 1098.547—1097.547, Dunaj 800.7—804.7, Berlin 1352—1356.

Curih, dne 8. apr. Beograd 9.135, Newyork 517.625, London 25.1875, Pariz 18.0375, Praga 15.35, Milan 20.815, Bukarešta 2.1525, Berlin 123.325, Sofija 3.745, Dunaj 73.20, Budapešta 0.66727.

Vojvoda de Guise.

Po smrti vojvode Filipa Orleanskega je postal starešina francoske kraljevske rodbine in pretendent na francoski prestol, kateremu se Bourboni nikdar odrekli niso, vojvoda de Guise. Umrlj vojvoda Orleanski je bil rojen v izgnanstvu in v izgnanstvu je tudi umrl, ker je zakon prepovedoval načelnikom kraljevske rodbine, da bivajo v Franciji. Življenje vojvode Orleanskega je bilo zelo romantično. Ko je bil 20 let star je prišel v Pariz na nabor. Bil pa je aretiran in v siled nedovoljenega bivanja v Franciji obsojen na dve leti ječe. Kmalu nato pa je bil amnestiran in je odšel v Indijo, kjer je vstopil v angleško vojsko. Nato se je vrnil v Italijo in se naselil v svoji vili v Palermu, kjer je tudi umrl.

Njegov naslednik in glavar francoske kraljevske rodbine postane sedaj vojvoda de Guise, sin vojvode iz Chartusa-a. Rojen je bil leta 1874. v Parizu in se poročil s hčerko vojvode Orleanskega. Za časa svetovne vojne je hotel vstopiti v francosko armado, toda mu je bil vstop prepovedan. Vstopil je zato v dansko vojsko. Pozneje se je francoska vlada vseeno njega poslužila in mu poverila diplomatsko misijo v Sofiji, ker je bil kralj Ferdinand njegov stric. Po povratku je kljub vsemu ostal v francoski vojski in na lasten račun zgradil posebno ambulančno postajo, ki se je nahajala tik za fronto. Za svojo hrabrost je bil odlikovan in pohvaljen v dnevnem povelju. Vojvoda de Guise ima ogromna posestva v Maroku in Larasu. Vojvoda je zelo naobražen, toda za politiko se ni menil. Zato tudi francoska vlada ni uporabila proti njemu zakona, ki prepoveduje članom kraljevske rodbine bivanje v Franciji. Drugo vprašanje je seveda, če bo francoska vlada tudi sedaj trpela njegovo bivanje v Franciji. Po zakonu mora pasti odločitev v treh tednih, to je do konca aprila.

Jack London:

Morski vrag.

Toda izza takrat, ko je Wolf Larsen zarjul v začetku boja, ni bilo slišati nobenega glasu več od njega. Srdito in tiho se je boril za življenje. Sla mu je trda. Ze takoj izpočetka je bil padel in se ni mogel vzdigniti; vzlic silni njegovi moči sem bil prepričan, da ni več upanja zanj.

Silo, s katero so se borili, sem občutil tudi jaz, njihova premetavajoča telesa so me podrla na tla, da sem se močno pobil. Vendar se mi je v veliki zmedi posrečilo, da sem se umaknil in zlezal v neko prazno ležišče.

»Vsi na noge! Ga že imamo! Imamo ga!« sem slišal vpiti Leacha.

»Koga?« so se oglasili oni, ki so v resnici spali, in ki niso vedeli, kaj se godi, ko so se zbudili.

»Tistega prokletega prvega mornarja!« se je glasilo zviti odgovor Leacha z nekam pridruženim glasom.

Vesel krik je pozdravil te besede in izza tedaj je bilo sedem mož na Wolfu Larsenu. Louis se po mojih mislih ni udeležil boja. Ves prostor je bil kakor panj razsrjenih čebel, ki jih je bil razdražil kak ropar.

»Kaj pa je tam spodaj?« sem slišal Latimerja vpiti skozi lino; bil je preoprezen, da bi se bil približal temu peklu strasti, ki so divjale pod njim v temi.

»Ali ne bo nikdo prinesel noža? Ej, ali ne bo nikdo prinesel noža?« je prosil Leach v prvem tihem odmoru.

Zinedo je povzročilo več napadalecev. Ovirali so se drug drugega, dočim je Wolf Larsen, kateremu je šlo samo za eno, dosegel svoj namen. Nameraval se je priboriti do lestvice. Dasi je bila popolna tema, sem po glasovih spoznal, kako je napredoval. Samo orjaški hrust je mogel storiti, kar je on storil, ko je dospel do vznožja lestvice. Postopoma, takorekoč korak za korakom je z močjo svojih rok vzdignil svoje telo od tal, dokler ni stal pokonci; v tem ga je cela tropa mož skušala potegniti nazaj in na tla. Zatem pa se je z rokami in nogami počasi boril navzgor, korak za korakom, prečko za prečko.

Najzadnji konec boja sem videl. Latimer je namreč nazadnje odšel po svetilko in jo držal tako, da je njena luč svetila skozi lino. Wolf Larsen je bil že skoraj na vrhu lestvice, dasi ga nisem mogel videti. Edino, kar je bilo sploh vidno, je bila množica možakov, ki so se ga držali. Zvijala se je liki velikanski pajek in se zibala sempatja ob vsakem guganju ladije. A vseeno se je ta množica počasi in v dolgih presledkih dvigala. Nekoč je sicer omahnila in malo je manjkalo, da ni padla nazaj, a kmalu se je zopet oprijela z vsemi rokami in se počasi dvigala.

»Kdo je to?« je zakričal Latimer.

Pri luči svetilke sem videl njegov osupli obraz, ko je ves zavzet zrl nizdol.

»Larsen,« sem slišal pridružen glas izmed množice.

Latimer je pomolil svojo prsto-roko nizdol. V tem hipu sem videl, kako je neka druga roka šinila kvišku

in zgrabila zanj. Latimer je potegnil in Wolf Larsen je naslednje stopnje naredil prav hitro. Nato je iztegnil drugo roko in se oprijel roba line. Gruča mož se je začela z lestvice, vendar so se še vedno oklepali uhajajočega sovražnika. Začeli so odpadati nazaj v prostor, kjer so se pobili ob ostrih robovih ležišč, ali so jih odbile noge, ki so sedaj mogočno bile okrog sebe. Leach je izpustil najzadnji ter priletel z glavo in pleči na tovariše, ki so se zvijali po tleh. Wolf Larsen in svetilka sta izginila; ostali smo v temi.

Petnajsto poglavje.

Silno je bilo preklinjanje in stokanje, ko so se ob vznožju lestvice ležeči mornarji pobirali pokonci.

»Naj vendar kdo naredi luč! Palec sem si izpahnil,« je dejal eden mornarjev; bil je Parsons, temnopolt, čemerikav človek, kmnar v Standishevem čolnu, v katerem je bil Harrison veslač.

»Ga boš že uravnal,« je dejal Leach in sedel na rob ležišča, v katerem sem se bil jaz skril.

Slišalo se je praskanje vžigalic in zasvetila se je svetilka, vsa dimasta in zakajena; pri njeni medli luči so stopali bosi mornarji po prostoru in si oskrbovali praske in rane. Dofy-Dofy je prijel za Parsonsov palec in ga močno vlekel, dokler ni bil uravnal. Hkratu sem opazil, da je bila Kanakova roka ob členkih vsa razmesarjena, da so se kosti videle. Reže jo je kazal in pravil, da je rano dobil, ko je udaril Wolfa Larsena po ustih.

Sejmska

restavracija

se odda za dobo letošnjega velesejma od 26. junija do 5. julija. Krasen paviljon je opremljen s kuhinjo. Odda se tudi vinotoc (lep paviljon na vinskega oddelku velesejma). Ponudbe je vložiti pismeno do 15. aprila t. l. na Urad Ljubljanskega velesejma, ki daje tudi vse informacije.

Sobo

s separatnim vhodom izbe mlad gospod uradnik. — Ponudbe na upravo lista pod »Sobac«.

Vsakovrstne knjige v vseh jezikih, kupuje in prodaja po ugodnih cenah

antikvariat knjigarna

HINKO SEVAR

Ljubljana

Stari trg. št. 34

Oglašujte v »Narodnem Dnevniku«!

promenadne, bele in barvaste, fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice v raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne — potrebščine, svilene trakove, čipke in vzenino. — Nizke cene. — Velika izbira samo pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI- CIJSKI BUREAU

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“.

Telefon int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to široko spadajoče posle najhitreje in pod kulturnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

Išče se

raznašalka za raznašanje lista.

Več se poizve v upravi, Kongresni trg štev. 3.

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Damam in

gospodom

se nudi lep zaslužek z razpečevanjem parfumerije. Potreben kapital 200 Din za vzorce. — Pismene ponudbe pod »Postranski zaslužek« na Propaganda, d. z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II.

Strojepiska

in stenografinja z večletno prakso želi službe za takoj. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Stenotipistka«.

Stekleno

strebno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani.

Dve trafiki

na sejnišču Ljubljanskega velesejma se oddata prilikom letošnje velesejmske prireditve od 26. junija do 5. julija. Paviljona sta opremljena. Informacije pri uradu velesejma.

Postranski

zaslužek

primerno za vsakogar. — Pojasnila proti znanih 1 redinarja. Propaganda redinarja družba z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II.